ՆՈՒՄԷՐՈ 1493 — 1882 ՕԳՈՍՏՈՍ 6 ՇՈՒՐԱՆ — ԱԹԹՈՆՔԸ ՄԷՆՔ

ԹԷՐՋԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԻ

ՄԻՎՕՏՏԸ ԲՈԼՈՐԻՆԻՆ ԲԼՄԻՍԻ ՎԷ ՄԻԼԻՍԻ
ՎԷ ՍԱԽԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ԴԱՋԷԹԱՆ ՏԵՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիէ 20 զուրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր ամսվայ . . . . . 180 ղրշ.
Ամիսը պուլուգ . . . . . 80 »
Իւր պուլուգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բոսֆոր իլէ իկսոզ օլունճաղլար իչիւն

Պիր ամսվայ . . . . . 220 ղրշ.
Ամիսը պուլուգ . . . . . 110 »

20 Բարա

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պահէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 հինտի սահիֆէյէ . 5 ղրշ.
Վիւնճիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանդա, Շիրքէթ վէ ուժուրու սարրաֆիյէյէ այիտ։
2 վէ 3 ճիւնճիւ սահիֆէյէրէ . 6 ղրշ.
Վիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զիյատէ միւտուրէթ իչիւն իլանաթ այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվլուտը նաֆիյայա տայիր պէնտլեր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տերճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայաճագ։

20 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մանթպասար, Սթամպօլու Պապը Ալի ճաամէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նուսէրօ 8 տէ տիր։ — Ղալէթանըն ուսմուրու իտարէ վէ թանրիրիյէսինէ այիտ թեսիֆէյի մէվզուու հագգընտա. Միւտիրի զաղէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օտ. նաճաղ կիպի. քեսֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՆ

ՄԸՍԸՐ

Հիւքիւմէթը Սէնկյէ իլէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի պէյնինտէ եարբլաճաղ մուգավէլէի ասքերկյէ իչիւն պիրի Պապը Ալի վէ տիկէրի Ինկիլիզ գապինէթօսը Թարաֆընտան օլարագ էքի լայէհա եարբլտրը մանիւմ օլուպ, պու կիւնքի վոֆէրն ալտրը մալիւմաթա կէօրէ, Պապը Ալիին լայէհասընտա տէօրթ մատտէի էսասկյէ պուլունարագ, պունուն պիրինճիսինտէ, Մըսըրտա իստէի ասայիշ՝ սալթ ասքերի Շահանէ մարիֆէթիյլէ օլաճաղը կէօսթէրիլմիշ, Զինճիսինտէ՝ ասքիրը Շահանէ վերուտ իտինճէ, Ինկիլիզ ասքէրինին նէրէտէ պուլունուր իսէ օրատա գալմասը վէ ասլա իլէրուլէմէմէսի պէհան օլունմուշ, Յունճիսինտէ՝ Օսմանլը ասքերինին օրտու մերքէզի Իսքէնտէրիեէ չէհրինին օլմասը սէյլէնմիշ, վէ Կիւնճիսինտէ՝ իստէի ասայիշ մագսէտի հասըլ օլունճա, Օսմանլը ասքերի Մըսրրան չէքիլիր իքէն, Ինկիլիզ ասքէրինին տախի պիրլիքտէ չէքիլմէսինի վէ Մըսրրը քեամիլէն թախլիյէ իթմէսինի չիմոիտէն գաթի սուրէթտէ գարարլաշմըրմագ իսթէնիլմիշ տիր։

Հալպու քի Ինկիլիզ գապինէթօսը՝ պու տէրթ մատտէէ տէ իթիրազ վէ մուխալէֆէթ իսթէրէք, ճէվապ թարզընտա պալատէ զիքր օլունան Ինկիլիզ լայէհասընը թանզիմ իթմիշ իսէ տէ, պունուն միւնտէրիճաթը հագգընտա հէնուզ մալիւմաթ ալընմամըշ տըր։

Անճագ շիմտիլիք իչիւտէլտիկինէ կէօրէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ պիր բիւճհանիյէթ (իւսթիւնլիք) հագգընթալէպ իթմէքտէ իսէ տէ, Պապը Ալի պու թալէպի ասլա գապուլ իթմէմէքտէ իմիշ։

Լօնտրատան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ իսէ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի քէնտի լայէհասընէն գապուլ օլունմասը իչիւն իքրար իթմէսինի Ինկիլիզ սէֆիրի լորտ Ցիւֆրինէ իշար իյլէմիշտիր։

—

Իսքէնտէրիյէտէն օգոստոս 10 թարիխլի Թայնա եաղըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Բամիէտ հէր չէյ հալը սիւքիւնէթտէ օլուպ, անճագ Արապէնին ասքիրի էվվէլքի ճումա իրթէսի կիւնիւ չէքիլտիքլէրի իսթիհքամը 11 թօր իլէ թէճհիզ իթմիշլէր տիր։ Էրան Իսքէնտէրիյէտէ 7 Ինկիլիզ ժէնէրալը պուլունմագտա տըր։

—

Իսքէնտէրիյէտէն օգոստոս 11 թարիխլի Թայնա աթիտէքի թէլէկրաֆ էշքիրմիշ տիր։

«Ինկիլիզ խասսա ասքիրինին պիր թապուրը՝ պու կիւն էօղէնտէն սօնդրա գարայա չըգըպ իւշ տէօրթ միլ գատար իլէրի եիւրիւմիշ վէ պատէհու սէֆանէ ավտէթ իթմիշ տիր։ Մէգքիր թապուր եարըն տախի գարաեա չըգըպ Բամիէտ օրտու դուրաճագ տըր։

«Պու կիւն պուրատա պիր տիվանը հարպ թէշէքքիւլ իտիպ, Ինկիլիզ գուվվէի ասքերկյէսինին գօմանտանըղընը թէպտիլ իթմէմէյէ գարար վերմիշ տիր։ Պինապէրին Մաժօր ժէնէրալ Էլիսըն իսքէնտէրիյէ իլէ Բամիէտքի ասասքիրին գօմանտասընը հալա տէրէօհտէ իթմէքտէ տիր։

«Պու կիւն էօյլէնտէն սօնդրա գրալիցանը քիւչիւք մախտումը տիւգ տը Գոնօթ՝ էրքեանը հարպը իլէ բրէնս Լուի տը Պաթէմպէրկ վէ մաժօր Արտակ վէ եիւզ պաշը Հըթթէն պէրապէրինտէ պուլունտըղը հալտե, ֆայթոնսիւվար օլարագ Բամիէ խաթլարընտան կէչմիշ, վէ Մահմուտիէ գանալընտան Անթոնիատէս պաղչէսինէ ավտէթ իտէրէք, տիւշմանըն մէվզիսինի մուայէնէ իթմիշ տիր։ Պունլար՝ օրատա պուլունան պիր զըրհը Թրէնի տախի կէօզտէն կէչիրմիշլէր տիր։

«Բէք մէվսուգ խապէրլէրէ կէօրէ, Մէքքատէ պիր գաչ Պէտէվի պուլունուպ օլ թարաֆտան գօրգաճագ հիչ պիր շէյ եօգ իմիշ։»

—

Պայրամ օլմագ միւնասէպէթիյլէ Գահիրէտէ պուլունան պիր խայլի իւլէմա վէ միւթէպէրան՝ զաթը հագրէթը Շէհրիյարիյէ պա թէլէկրաֆ թէպրիքնամէլէր կէօնտէրիպ թախթը ալիպախթը Օսմանլյէ օլան իսթիգամէթ վէ ուպուտիյէթլէրինին թէէքիտ ու թէէյիտ էյլէմիշլէր տիր։ Խմոի հիւքիւմէթը Սէնիյէնին Արապի բաշա հագգընտա իթթիհամ իթմէկի հարէքէթը չէտիտէսինտէն սօնրա Գահիրէտէ խօշնուտըզլըգ հուսուլէ կէլտիկինէ տաիր տէվերան իտէն շայիաարը պիրէսաս օլտուգլարը աշիքար կէօրինիյօր։ Շու սահհի տիր քի, Արապի բաշանըն իտարէի ասքէրկյէսի թէհամմիլ օլունմագ տէճէյէ կէլմէքտէ, վէ մէգքիր թէպրիքնամէլէր՝ պիլ վասէթա մուավէնէթը Շէհրիյարիլէրինէ միւրաճաաթ իթմէքտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր։

Ռիվայէթէ կէօրէ, Արապի բաշա՝ թէրքը սիլահ իթմէսինէ տաիր օլարագ Պապը Ալիին իթտիկի տավէթէ ճէվապէն, եվամիրը Շահանէյէ քեամիլէն իթաաթա հարը օլտուղընը, վէ ֆագաթ Մըսրը օրտուսընը գօմանտանսըղ պրագամատըդը ճիհէթլէ, Օսմանլը ասքէրինին վիւրուտինէ գատար գօմանտանսըղը թէրք իթմէյէճէկինի, վէ Մըսրը օրտուսընը՝ օրպայա միւվասէլէթ իտէճէք ասքիրը Օսմանլյէ գօմանտանընա թէսլիմ իտէճէկինի պէյան էյլէմիշ տիր։ (Լ.-Ֆ.)

—

Ինկիլիզ մէմուրլարի՝ կէրէք տէմիր եօլ վէ կէրէք հէր նէ թարիգէ օլուր իսէ օլսուն էհալինին Իսքէնտէրիյէտէն Բամիէյէ կիթմէսինի մէն իթմիշլէր տիր։

—

Եօգարքի Մըսրտան Իսքէնտէրիյէյէ վիւրուտ իտէն Ամպէրկուէզ նամ Սրանեալը մէշհուր սէյեահրն պէյանընա կէօրէ, եալանճը բէյղամպէր (մէհտի) Սուանտտա մուվաֆֆագբյէթը աղիմէյէ մաղհար օլուպ, Եօգարքի Մըսրը տա թէհտիտ իթմէքտէ իմիշ։

—

Զանն օլունաբղընա կէօրէ Արապի բաշա թիֆօ սըթմասընա մուպթէլա օլմուշ տըր։ Ալի Ֆէհմի բաշա գաթլ օլունմուշ իմիշ։

—

Ինկիլիթէրրա Գրալիցասը Վիքթօրիա հաղրէթլէրի՝ Մըսրրատա պուլունան Ինկիլիզ օրտուսընա պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, էվվէլքի ճումա իրթէսի կիւնքի մուհարէպէ էտտասընտա կէօսթէրսիքլէրի չէճաաթ վէ պէսալէթտէն սոնրայը Ինկիլիզ ասասքիրինի թէպրիք իթմէսի կիպի, մուհարէպէի մէգքիրէտէ գաթլ օլունան Ինկիլիզ նէֆէրաթը հագգընտա պէյանը թէէսսիֆ իթմիշ, վէ Եարալըլարը նէ հալտե պուլունտըգլարընը տա մէրագլա սիւալ էյլէմիշ տիր։

—

Ախիրէն Մըսրը իչիւն ասքիրի համիլ օլարագ իմանընմըզտան հարէքէթ իտէն իքի նագիյէ վարօրլարը իլէ եէնէ Մըսրը իչիւն Սէլանիքտէն ասքեր ալան տիկէր իքի սէֆինէ հալա կիրիտտէ վագը Սուտա լիմանընտա տէմիր ատմիշ օլուպ, եօլա չըգմագ իւզրէ եմրէ պէքլէյօրլար։ Պու սէֆինէլէրտէն պիրինին գօմանտանը՝ տէրունինտէ պուլունան վէ հարարէթտէն մուղտարրպ օլան պէկիրլէրի գարայա չըգարմըշ տըր։ Արնավուտլըգտան իչ տէօրթ թապուր ասքեր ալմագ իւզրէ մահալը մէգքիրէ կիթմիշ օլան իքի Մախտուտ վարօրը՝ հալա Արնավուտլըգ սէվահիլինտէ Սէն-Ժան տը Մէտուա լիմանընտա լենկերէնտագ օլուպ, Շգօտրատան հարէքէթ իտէճէք ասքերէ պէքլէյօրլար։

—

Իսքէնտէրիյէտէ Ինկիլիզ մէմուրլինի հէման հէր կիւն ճասուսլար թէվգիֆ իթմէքտէ տիրլեր։ Օգոստոսըն 11-ինտէ ֆմէմուրլինը մերգումմ աբանըզ պիր բօլիս մէմուրը թէվգիֆ իթմիշլէր քի, մերգումմ՝ ասիլէրին օրտուկեահրընա կիթմէք իւզրէ Ինկիլիզ խամթարընտան կէչմէէ չալըշըրօր իմիշ։ Քէզալիք օգոստոսըն 12-ինտէ Իսքէնտէրիյէէ կէլմիշ օլան 2 քէշլի թէվգիֆ օլունուպ, պունլարըն ճասուս օլտըգլարը թէհգիգ իթմիշ տիր։

—

Մասրիտտէն օգոստոս 10 թարիխլի Թայնա եաղըմըշ տըր։

«Սրանիա հիւքիւմէթինին ալտընը պիր խապէրէ կէօրէ, եագընտա Մըսրը սուլարընտա պիր խայլի Ամերիգան հարպ սէֆինէլէրի պէքլէնմէքտէ իմիշ։»

—

Մահրուտ նամ թէնէգզիւհ վարօրը՝ ֆրգամ սէֆինէրիյէի թէշքիլ իտէճէք ասքիրը Օսմանի-էենին թէճհմմիս իյլէտիկի Սուտաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք տիր։ Վարօրը մէգքիր՝ Արապի բաշանըն ասի պէհանընը համիլ թաէթը Հիւմայուն իլէ պիր պէօյիւք Օսմանը մէմուրընը իսքէնտէրիյէ կէօթիրէճէքտիր։ Թաթթը Հիւմայուն՝ Դաֆրտաուր օրտուկեահրընտա վէ Դահիրէ գաէնտէ օգուռնուպ տա, օնտան սօնրա ասքիրը Մըսրիյէ թէրքը սիլահտան էինէ իմիթնա իտէճէք օլուրլար իսէ, օլ վագթ ասքիրը Օսմանլյէ Ապուքիրէ չըգաըլմագ տըր։

Ալի Պին Խալիֆանընն 20000 քիշի իլէ թարապլուսը Ղարպտան հարէքէթ իթմէք իւզրէ պուլունըղը սէյլէնիյօր։

—

Տէրսաատէթէ 12 օգոստոս. թարիխլի էէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Ֆրանսա պիր չօգ իհթիրազա Սիւվէյշ գանալընը հըմանէի միւշթէրէքէտ հագգընտա մագբ օլան թէքիֆէ մուվաֆագաթ էյլէմիշ տիր։

Պէյրութ վագասը իւղէրինէ Ֆրանսանըն տէլէթիյլէ մուազամատէվվէթլէր՝ Տէրսաատէթէ սէֆիրլէրինին կէրէք Սուրիատա վէ կէրէք մէմուլիքը Օսմանիյէնին տիկէր նօգթալարընտա թասասուսպը իսլամիտէն տօլայը Եվրօբալըլարճա զուհուր իտէպիլէճէք մուխթարաթրն էօնինիս ալմագ իչիւն նէգալ Պապը Ալիտէ պաղը թէչէպպիւսաթտա պուլունմուշլար տըր։

—

Բէյռութ հաղէթասընդն Զէրնօվիչտէն պալրպ քէմալը իհթիյաթլա տէրճ իթմիսի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Պէսարպիատա վագը Նօվասէլիճա նամ մահալրէն պու կիւն Զէրնօվիչ մուվասէլէթ իտէն պաղը Բուս թիճճարլարը՝ ժէնէրալ Ինեաթիէֆին՝ Գամէնէճ էյալէթինտէ Բօտօգի նամ իդամէթ մահալինտէ թէվգիֆ օլունուպ թահթէլէրֆզ Բէթէրսպուրկա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Պու թէլէկրաֆի հավատիսի զարիպ կէօրինիյօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աբանա Հավաս գոռբանիսը Բարֆինան մանգաամընը Բէգլէր օլանան Շէնէրֆէր տըր։

Լօնտրա 17 օգոստ.

Ինդիրիէրրա Պանգաամը՝ ոգոթօսընը 100-ատ ֆատէն 45 իսլաղ իթմիշ տիր։

Խաբէնտէրիյէ 16 օգոստ.

Էհալի միամանընա իյալ խամթալըզը պուհուրա կէմիշ տիր։

Սալը կիւնիւ Փրէնք մահալլէսինտէ չէտիտ պիր եանկըն զուհուր իտիւպ, քիւլիյէթի զարար զիյան վագը օլմուշ տըր։

Բարիզ 17 օգոստոս

Ժէնէրալ Տիւգրօ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 17 օգոստոս

Եարըն մէճլիսը մէպուսան հոկտեմբեր 24-է գատար թաթիլ իտէճէք տիր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՆ

Մատրիտտէն օգոստ. 11 թարիխլի թայնա եաղըլմըշ տըր։

«Մարոգքն (Ֆաս) իսկէլէսի պուլունան թանճատան պուրայա վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Մարոգաաբի խրիսթիյանլար ալէյհինտէ եագընտա պիր հարպը մուգատտէս իլան օլունճագ իմիշ։»

Հալ պու քի թանճատան կէչէն տիկէր պիր թէլէկրաֆ իշպա հավատիսի թէքզիպ իսիյօր։

—

Իսքէնտէրիյէտէն խապէր վէրիլմիկինէ կէօրէ, էօնիւմիզտէի բազար կիւնիւ Ինկիլիզլեր Ադուքիր իւզէրինէ հիճիւմէ պաշլայաճագլար իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պայրամն իլէ կիւնիւ թէպրիք ըէսմի իճրա օլունըգտան սօնրա, թահթը բիյասէթը հաղրէթը Շէհրիյարիտէ մէճլիսը փէվգէլատէի վիւքէլա իճթիմա իթմիշ տիր։

—Զամթը Շահանէնին սրը քեաթիպը խուսուսսի Բէշիտ պէյ՝ կէչէն պալը իլէ չարշէնպէհ կիւնէրի Պէյիւքտէրէտէ Այէմանիա մասլահաթկիւզարը Մ. տը Հիրշֆէլտ իլէ Աւսթրիա Էլչիսի պարօն տը Դալիսին նէզդլէրինէ կիտիպ իճրաի միւլազաթ իյլէմիշ տիր։

—Լիվվէյի կիւն խարիճէյէ նազրը Դաիա բաշա հաղրէթլէրի՝ Պէօյիւքտէրէտէ Բուսիա սէֆարէթխանէսինէ կիտուպ, Մ. տը Նէլիտօֆ իլէ միւլազաթ իթմիշ տիր։

—Խարիճէյէ միւսթէշարը Ցատեան Ցարութիւն էֆէնտի հաղրէթլէրի՝ թարապիատա Ինկիլթերրա սէֆարէթխանէսինէ պիլ ադիմէ, լօրա Տըզբրին իլէ պիր միւլազաթտա պուլունմուշ տըր։

—Պանդը Օսմանի միւտիրը ուսմուսիսի Մ. Ֆօսթըրը՝ տիւն սապահ Վարնա վաքօրտյրա Լօնտրատան ալիէն Տէրսաատէթէ վիւրուտ իյլէմիշ օլարը մաէմմունիյէ իչիսինտէ տիր։

—Մէքքէ չէրիֆի Ապաիւլ—Մուսթաալը հաղրէթլէրինին թօրնու Միւսահիտ բաշա Սթամպօլա կէլմիշ տիր։

—Գօսօվատա Գոչանա վէ Ցէպրէ գօմանտանլարը Օսման վէ Ըսմէթ բաշալար Սթամպօլա կէլմիշլէր տիր։

—Պու կիւնքի Վոֆէր կազէթասընտա, պիրի՝ Այտընը չէհրի Իսլամ վէ Խրիսթիան միւթէպէրանը, վէ տիկէրի՝ Այտընը վալիսի Թարաֆընտան Պաշ վէքէալէթ մագամը սամխինէ խիթապէն իքի գէլթա թէլէկրաֆ կէօրիւլիպ, պու իքի էվրագտան անլաշըլըրընա կէօրէ, Պայրամնամազընտան սօնրա Այտընտա Խրիսթիյանլարըն գաթլ օլունճաղընա տաիր պապը պէտահան թարաֆընտան պիր չայիա չըգարըլմըշ իսէ տէ, Իսլամ վէ Խրիսթիյան արաասընտա մուհապպէթ պէրքէմալ օլուպ, սայէի Շահանէտէ իթթիֆաղ օլունան թէտապիր սէմէրէսիյլէ տէ առայէշ ասլա խալէլ կէլմէմիշ, վէ Խրիսթիան էհալի տէ օլ արաճիֆ իւզէրինէ տիւշար օլսուրու խէվֆ ու էնտիշէսինտէն քէսպը սիւքինէթ իթմիշ տիր։

—Պէրլին սէֆիրի Սաատուլլահ բաշա հաղրէթլէրինին իքի մախտումը Ասաֆ վէ Նուսրէթ պէյլէր պու կիւն Սթամպօլատան Պէրլինէ կիտիյօրլար։

—Զարշէնպէհ կիւնիւ Ինկիլթերրա սէֆիրինին մատամասը պէրաի թէնէզզիւհ Գարատէնիզտէ Քիլիա նամ մահալէ գատար կիտուպ, ճան գուրթարան հէյէթի ռէիսի գաբթան Բալմերսք վիզիթա վէրմիշ տիր։

—Ցիրէքլէր արասընտա վէզնէճիլէրտէ Համտի էֆէնտինին թէաթրօսընտա վուգուա կէչէն վէ տինքի նիւսխէսիզտէ նէշր իտիլէն գաղա հագգընտա ալտըղմըշ թաֆսիլաթա կէօրէ, պու խապէրը էսէֆ իշթիմալ խաբիրաի Շահանէյէ արզ օլունունճա, թարաֆը հաղրէթը Շէհրիեարիտէն ֆէրիդ Ահմէտ Բաթիպ բաշա իլէ եէդզաճը պաշը վէ պիր գաչ հէքիմ վէ 3-4 եավէր մահալը ֆէլաքէթէ կէօնտէրիլմիշ, վէ կիճէ սաաթ 1 բատտէլէրինտէ Զապթիյէ նազրը հաֆթը բաշա հաղրէթլէրի պիրլիքտէ օլարագ եարալըլարը պուլունտըգլարը խաթխանէլէր կէդիլիպ մէճրուհին թարաֆը Շահանէտէն թալթիֆ օլունմուշ տըր։

Թախմին օլունտըղընա կէօրէ, 150 գատար եարալը պուլունուպ՝ պունլարտան 8-ի աղըրճա վէ պաղըսը հաֆիֆճէ զէտէլէնմիշ տիր։ Պիճիմմէ բօլիս մէմուրլարը՝ մահալլէլերի կէզէրէք, իսմէլերի անլաշըլամայան եարալըլարը իսմիմերինի վէ խանէլէրինի թահգիգ իլէ, լաղըմ կէլէն իանաթտա պուլունմուշլար տըր։

Կէրէք թէաթրօ սահնիպի Մէհմէտ էֆ. վէ կէրէք թէաթրօ միւտիրի Համտի էֆ. վէ սահիր օյունճուլար ֆիրար իթմիշ օլտուգլարընտան, արանըճագտա իմիշլեր։

Մերգումմ Մէհմէտ էֆ. Բուսիա թէպտասընտան իմիշ։

Վոֆէրն պէյանընա կէօրէ, գաղան մէգքիրատ հիչ պիր վէֆիյաթ վուգու պուլմամըշ տըր։

Շէհր էմինի Մագհար բաշա հաղրէթլէրի Պօրտաղ իչինտէ պուլունտուգլարը հալտե, պու ֆելաքէթի իապէր ալրը ալմագ, կէճէ եարբսը Սթամպօլա ինէրէք, Պէրլինճի Տարէի պէյէտիյէ մէրքէզինտէ գաղան մէգքիրը սէպէպլէրինի թահգիգ իթմէքլէ պէրապէր, մէճրուհին պիղզաթ կէօրիւլիպ վիզումը գատար հէքիմ վէ եճզա թէտարիքինէ տիրգաթ օլունմասընը ումում տէվարրը պէյէտիյէ միւտիրլիքլերինէ թէնպիհ էյլէմիշ, վէ մերգումմ Մէհմէտին հաբէքէթը վագբասը հագգընտա միճաղաթը գանտինիյէ իճրասը իչիւն քէֆիյէթի պա թէպքերէ միւտահի ումումիյէյէ իշար պույուրմուշ տըր։ Քէզալիք բաշի միւշարիէյէ հաղրէթլէրինին էմրի իւզէրինէ, վաղիֆէսիզլիք իթմիշ օլան Պիրինճի Ցարէի պէյէտիյէ միւհէնտիսլերի իլէ Շէհրատ պաշընա մէմուր սէր չավուշ տախի տիւնքի կիւն մէմուրիյէթլերինտէն չըգարըլմըշլար տըր։

—Պէյգօպտա իչ պաղչէսինը էօլտիւրէն հայտուտարրն իչիւ զասրթա թարաֆընտան թէվգիֆ օլունմուշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գասը քէօյուենտէ վագը Արամեան դըղ վէ էրքէք մէքթէպլինին Հոգաբարձութիւնը Ատանասսի Մելիքեան Գաբէգին էֆ. իլէ այտատան Մանուկան Մկրտիչ էֆէնտինին խթիֆասը իւզէրինէ, տիկէր ազալար տախի խսիհա իթմիշ օլտուգլարընտան, կէրէք Թաղ. Խորհուրդ վէ կէրէք գարիսէի մէգքիւրէ էհալիսի՝ մէքթէսը մէգքիւրը պու կիւնքի հիսսի հալինէ վարտրան միւթէպէր Հոգաբարձութիւնն խսիհասընը գապուլ իթմէյէ գարար վերմիշ օլմապա, կէչէն բազար կիւնիւ կէրէք Թաղխորհուրդ վէ կէրէք միւթէպէրանը էհալի՝ թէվզէլտտէ օլաբագ իսթիհսան, վէ Հոգաբարձութիւնը օրայա տավէթլէ խտարէրինտէն թէքմիլ էհալինին մէնուն վէ միւթէհէքքիւր պուլունտուգլարընը պիլ պէյան, խսիհքալարընը կէրիյէ ալմալարընը միսիրրանէ թալպլիյէյմէլերի իւզէրինէ, Հոգաբարձու էֆէնտիլեր տախի խսիհքալարընը կէրեյէ ալմաղա մուվաֆագաթ իյլէմիշլեր տիր։

—

Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցի ցուցակ

1882 տարւոյ հանգանակութեան ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի մինչ Յուլիս 31

	Բաժին	Լ.	Օ.
Հինգերորդ ցուցակին գումարը	82·62½	661	
Մեծ. Տեարք.			
Գ. Սարգիսոֆ և ընկ.	1·	8	
Սարգիս Տիրեան	1·	8	
Կ. և Բ. Սամսպօլուեան	0·75	6	
Համբարձում Թորոսեան	0·50	4	
Գէորգ Թագաւորեան	0·25	2	
Յակոբ Տէրունեան	0·25	2	
Սիմէօն Մանուէլեան	0·25	2	
Շարունակելի	86·62½	693	
	(Կնէ+)		

(Ս. Փրկիչ միւթէպէր Հոգաբարձութիւնը թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան տիկէր պիր իլան իչիւն 3 իւնճիւ սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա։)

—

Ուրախութեամբ լսեցինք թէ Իճաստիկէի պատուարժան Հոգաբարձութիւնը մեր Թուսիացի ազգայիններէն Տիար Կոստանդ Սպանդարեան իւր թաղի դպրոցաց ընդհանուր Տեսուչ-Դասատիարակ կարգած է։

Տիար Կ. Սպանդար նշանաւոր մանկավարժ մ'է, և թէ պատիւ իճաստիկէացոց, որք իրենց զաւակներն նորա խնամոց կը յանձնեն։ Տ. Սպանդար միանգամայն հետամուտ է Պոլսոյ դպրոցաց վիճակացոյց քաղաւուածն ընել, ի մօտոյ Տփխիս գումարուելիք մանկավարժական ժողովոյն նոր նիւթ մը մատակարարելու։

(Մ.-ա.)

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՏԱԽԻԼԻԹԷՍԻ

Շումնու մուխարիմիզին կէօնտէրտիկի պէր մէգալէ տիր ։

Շումնու յուլիս 28/9 օգոստ. 1882

Միլիմիզին ահվալը տախիլիյէի ումումկիյէսինէ տաիր գալէմ ալընան էն սոն պէնտիմիզին իճմալի գանդը նոգթատա պուլունմագտա իտի իսէ, ահվալը տախիլիյէի բօլիթիգէյէմիզ՝ պու կիւնքի կիւն այնը նոգթատան գէլ բայը շաշմամըշ տըր, վէ պիզիմ՝ պէր միւտտէթտէն պէրու իթտիկիմիզ սիւքիւթ տախի մահդա մէգիւրը ումումի լուրկունլուգտան վէ գարիւնը քիրամընդա արզ իտիլէճէք չայանը էհէմմիյէթի հավատսաթ պուլունմամասընտան նէշէթ իթմիշ տիր ։

Զիյթօվ մէճլիսը ֆէվգէլատէի ումումիսինին մալում՝ օբան սոն գարարլարընտան պէրի իւզէրինէ իքի սէնէ միւրուր իթմիշ տիր, պու միւտտէթ զարֆընտա՝ հէյէթը միւտիրան իշ տէֆթարթէպտիլ օլունմամըշ տըր ։ պու թէպէտուլաթ՝ մըրի չախսի օլուպ, իսարէճէ վէ բօյիթիգաճա էֆքարլարա գաթան շըմուլի եօգ տըր վէ օվամըշ տըր ։ բրէնա Ալէքսանտր հաղրեթլէրի՝ հեր նէ գատար գանունը էսասինին հարֆիէն իճրաատը մուաթաթ իթմիշ իսէ տէ, էֆքարը ումումիյէյի տէ պէր տերեճէյէ գատար, տայիտա նազարատան տուր իթմէմէքտէ տիր ։ Յախիլի ըսլահաթը հեր ան թէճրիպէ բօթաարընտան կէչիրիմէ՝ քտի օլուպ, ըսլահաթը մէգքիւրէնին՝ հէսլինին թարիգը թէրագդըտէ պէր սուրէթը հասէնէտէ վէ նիզամը տաիրէսինտէ իլէրուլէմէսի էնասը գավիյէսի իւզէրինէ պէնա իտիլմէսի իչին, իսարէի հիքիմէթի թարաֆընտան, միւթէմատիէն ֆէվգէլատէ ճահտ ու զայրէթլէր վագը օլուղընը իթիրաֆ իթմէք մէճպուրիյէթինէ։

Իշլեր՝ գանը՞ ֆրդայա ահտ օլուր իսէ օլուն, հագդամը հալի թէմամէն իդրար վէ իյդահ իթմէք, պիթարաֆ պէր մուխպիրին վաղիֆէսի տիր։ Պիզիմ մէլքիմիզին ահվալինէ տաիր չիմտիյէ գատար գալէմէ ալմըշ օլուումուզ պէնտէրտէ, պու վաղիֆէյի թէմամըյլա էյֆա իթմիշ օլուումուզ, կաղէթանընը միթալէյէ բաղդէթ պույուրան գարիւնը քիրամընդա մալիմ տիր ։

Մէվճուտ պուլունան ֆրդալարա տաիր վագընտա խայրէթաֆսիլաթ վէ էյդահաթ վէրմիշիմ։

տիր ։ պունլար իւզէրինէ թէքրար միւպահասայա կիրմէյի զայիտ կէօրիւրիմ։ հալը հաղրատա իքի թարաֆրին հարէքէթլէրինտէն տէ մուհիմմ վէ գաթի պէր նէթիճէ պէքլէնիլէմէզ, չիւնքի էհալինին հալը մանէվիսի, պունլարա գուվվէթ վէ թէէսիր վերէպիլէճէք սուրէթտէ տէյիլ տիր ։ էլան Շարգ էհալիսինէ մախսուս օլան թապաթ, ախլէագ ու իթիգատլար՝ (քի տօղուշան, տամարլարտա պուլունան գան իլէ պէրապէր պէպլէնիպ ճէվէլան իթմիշ տիր) ազ սէնէլէր զարֆընտա ըսլահ վէ մահվ օլամազլար ։

Էհալի պէր ֆրդայա մէյլ իտէր, անրն լէհինտէ եախօտ ալէյհինտէ նիւմայիշլէրտէ պուլունուր, թէվֆէճիւհ եախօտ ատէմը թէվֆէճիւհ իպրազ իտէր, ֆագաթ իթիզամ իթտիյի եախօտ լէհինտէ վէ ալէյհինտէ պուլունտրը մէսէլէնին էսաս ու մէպտէսի նէտէն իպարէթ օլընը սիւվալ օլունտրգտա, էսասա մուխալիֆ վէ չօճուգճա ճէվապլար ալընճաղը ։ վէ քէնտիսինտէ հէնուզ պու կիպի գուվվէյի մանէվիյէ մէվճուտ օլմատընը տէրհալ զահիրէ չըգաճաղը շիպհէտէն վարէսթէ տիր ։

Ասրըսընը էհլը գալէմլէրինտէն պէրի՝ ֆանոնը եասէ դէր ֆեգինին հոյրի թէվէ մաֆանդաս ուր, տէմիշ տիր ։ պու հիքմիւ թէմամընյա գապուլ իտէրիզ ։ անճաղ, միլլէթլէրին հալինտէ պէր տերեճէյէ ֆասիր պունա միւսայիտ պուլունմընը տըր ։ չիւնքի, անը իտարէ իտէճէք օլան միլլէթ, եէնէ այնը միլլէթ օլաճաղ տըր ։ մուղայիրի հալինտէ հիչ պէր նէթիճէի մուհասէնաթ հասըլ օլամազ ։ Մ։ Զանդօֆ էս ֆանոնը եասէ էլէ եաշմուլաշլ եասէօր եօլնէնէնէ տէմիշ տիր։ Բօշֆօր տախի՝ վագթընյա պէպլէ տէտի իւչիւնճիւ Նարօլէոն ալէյհինտէ ։ ֆագաթ պու իքի չախսըն իֆատէլէրի արասընտա բէք պէօյիւք վէ հուտուտսըզ պէր ֆարգ վար տըր ։ Բօշֆօրըն իֆատէսի՝ Ֆրանսա վէ Ֆրանսըզլար իչիւն թէմամ տըր, անճաղ Մ։ Զանդօֆըն իթտիյի այնի իֆատէ Պուլկարիսթան վէ Պուլկարլար իչիւն թէմամ տէյիլ տիր ։ ինանընարտա թապէպ պէր հուրրիյէթի մէյլանը վար տըր, պունա գարշը կէլինէմէզ, ֆագաթ պաշգա տըր գանուն հուրրիյէթի, զիրա հուրրիյէթը գանունիյէնին՝ պէքլէնիլէն մուհասսէնաթը մուճիպ օլմասը իչիւն, միլլէթլէրին հալլէրինէ մուվաֆըգ սուրէթտէ թանզիմի կյճապ իտէր ։ զէմանէ՝ պունլարը լիւզումու թէպէտուլաթը տէրճէյէրինի հըսսատիր ։ պունլար իւզէրինէ թէքրար միւպահասայա կիրմէյի զայիտ կէօրիւրիմ։ հալը հաղրատա՝ քէնտիսինէ մուխալիֆ պուլունանֆըրգանրն բէք աղ ատէմլէրիմ թարաֆրնտան իթիրազ օլունուր։ անճաղ միլքին իհթիյաճինը եէվվիյէսինի պրադըպ ։ խթիդպալ իչիւն կլատսթանլար վէ Պիզմարդլար կիպի մայիսիլեալար գուրմաղա չալըշմադ՝ քիրը ագըլ օլմայըպ ։ միլլէթի վէ վաթանը իչիւն արզու իտիւպ ելտէ իթմէյէ չալըշըրը մուհասսէնաթա մուխալիֆ նէթիճէլէր զուհուրա կէլմէսի թապիի տիր ։

Հէր հանկը միլլէթ օլուր իսէ օլուն, էկէր քէնտի էսասը իտարէսիյէ թարիգը թէրագդըյաթընը մաթէմաթիզ հիսապլարը իւզէրինէ միւէսսէս իթմէյիպ, հաֆիֆիլէրէ վէ խէյալի արզուլար իլէ վէ խարիճի բարլաղլըգլար իւզէրինէ հիսապ իտիպ հարէքէթ իտէր իսէ, օ միլլէթ տայիմա ալտանը, վէ հիապ վէ արզուսընը մուղայիրի օլարագ ։ մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ կէրիտէ գալը ։ պու ճիհէթ էօյլէ պէր սահիհլիք տիր քի, միլլէթլէրին ագիդ վէ ճէտիտ թարիխլէրինի կէօզտէն կէչիրէն քէաֆիէի երպապը գալէմ՝ պու ճիհէթի թաստիգ իթմէյէ պէր տագըգա պէպլէ թէրէտտիւտ իթմէմէկլէր զանն իտէրիմ։

Իշլեթ Մ։ Զանդօֆուն վաթանբէրվէրլիք հըսսիյաթը պու գապիտէն օլուպ, հըսսիյաթը մէզքիւրէնին իֆրաթ վէ նիզամընը սուրէթտէ իսթիմալինտէն՝ միլլէթ վէ վաթանը իչիւն նէ՞ տէրճէճ մազարրաթլը հուսուլէ կէլէպիլիր օլուուրնա, էլպէթթէ քէսպ իթտիկի թէճրիւպէլէր սայէսինտէ, պէր կիւն դանի օլաճաղ տըր ։ Քէնտի ամիդ ըէֆիդի պուլունան Մ։ Պալապանօֆընն տախի՝ հեր նէ գատար տախիլի վէ խարիճի բօյիթիգա ճիհէթլէրինճէ, մումանիլէյհ Մ։ Զանդօֆ իլէ հէմէֆքէար պուլունտրը զաթէն մանիմ իսէ տէ, Մ։ Զանդօֆուն թասավվուր իթտիկի խէյալաթա հիչ պէր վագթ թէմամէյա հէմէֆքէար օլամամըշ տըր ։ Մումանիլէյհ Մ։ Պալապանօֆ՝ հեր չէյլ թէճրիճէնէ իլերլէթմէք վէ էհալինին լյայգաթ ու խթիտատը տերեճէսինտէ հարէքէթ իթմէք մէպտէսինտէ պուլունմուշ, վէ խարէի չախսիյէյէ տախի՝ էսասէն մուխալիֆ պուլունմըշ օլմաղա, Զիյթօվ մէճլիսի ֆէվգէլատէսինին խիթամընտա բրէնա Ալէքսանտր հաղրեթլէրի՝ մումանիլէյհ Մ։ Պալապանօֆը թէչքիլ օլունան չէրէք էմրէրի բիյասէթինէ թային իթմիշ, վէ ֆագաթ, մումանիլէյհ՝ բիյասէթը իթիրմէյէ քեաֆի տիր ։

Մ։ Զանդօֆ «հէհ պէր վաթանբէրվէր տիր ։ պու հագդգաթ

քեար մագամինտա տիյնէրլէր։

Թիւճճարլըղը մինը հալի տախի դրամի ուսուլլերինտէն ֆարդը օլմասրը, վէ Թիւճճարլըդ սը-ֆամը վէրիւէպիր հէյ պիր իչիմիզ պուլունմասրը էրպաղը վուգուֆա մալիւմ տիր։

Պու իքի խուսուս իւզերինէ, սուրէթը մախսուսէտ սաիր տէֆա պահս խոէճէյիզ։

* *

Ահվալը միլլիէթ ումումիյէճէ հիչ պիր թէպէտտիւլամի օլամայաճաղը զամէն անլաշըլմըշ պիր մատտէ տիր։ պէօյլէ պիր միլլէթ իչին նէ՞ հավատսամի օլապիլիր, քի զամէն քէնտի վիճառտիրմէն պըգմըշ, վէ օսանմըշ, մէդենիպճէ, քիլիսէճէ, միլլէթճէ վէ մէքթեպճէ հարէքէթիմիզին քեաֆիէսի թագլամա վէ սախթէ-լիքտէ գարար գըլմըշ, հեր իշ քէօքիմտէն չարբըլմըշ տը, վէ միլլէթին՝ տէյէպիլիրիմ հէման ումումիյէթի տէ, պու չարբըլմըշ պինամը քէնտի ահվալը սապը-գասընտա պագը սաղլամադ իչին, վէսայիթը լազըմէնին ֆէ-բասընտա գուսուր իթմէմէքտէ տիր։ Պունտան էօթէյէ սեոյլէ-մէք ատէթա պիհուտէ սարֆիյաթ տիմէք օլաճաղընտան, գըսա քէսմէյէ մէճպուր օլուրուզ. պէտապթիլը՛գ . . . ։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԴԻՏԱԿ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ

Վան մուխայիրիմիզտէն կէլէն մէք-թուպ տը։

ԺԱ.

Վան յլ. 20/1 օգստ. 82

Կարծես թէ մարդկային արեան հեղման ազետալի տեսարանները միայն կրնան զարթուցանել մեր ժողովրդեան ընթերցասիրութեան հետաքրքրութիւնը։ Երկու շաբաթէ ի վեր երբ լրագիրները սկսեր են Եգիպտոսի վրայօք անցած ցաւալի իրողութեանց ցաւալի տեղեկութիւններ հաղորդել մեզ, լրագիրներն ձեռքէ ձեռք կ'քաշուին, և ամեն մարդ լրագիր կարդացող կարեր է։ Ուր է որ միշտ այսպէս եռանդ մը, հետաքրքրութիւն մը շարունակէր ի մասին լրագրացութերցանութեան. բայց ոչ Աղէքսանդրիոյ կոտորածին, ումբակոծման և այլն նոցա նման գոյժերն, անախորժ լուրերն դիտնալու և նոցա նման տխուր դէպքերու պատմութիւնները և նրկարագրութիւնները լսելու համար։

Շաբաթէ մ'ի վեր այս կողմերն ալ զանազան շշուկներ ու վէրվրլուկներ կան, թէ Պարսկական զօրքն Գոթուր և Սալմատ լեցուելով դէպ ի սահմանագլուխ պիտ' արշաւեն. —ինչո՞ւ, — կրնաս հարցնել այն ամեն պատճառները, զորս կ'թուեն, որոց մէք չկրցինք և ոչ մէկին տակաւին հաւատ ընծայել, զի հաւատալ պէտք է ունենայ իւր մէկելի կողմերը։ Սակայն այս պէտք է գիտնալ որ յուլիս 18ի առաւօտ տեղւոյս զօրաց հրամանատար վսեմ. Մուստաֆա բաշա հաղարեա 300ի չափ զօրք եւ ձեռք մը ռազմամթերք յանապարհս մեկնեցաւ ի Հէքեարի-Պաշ գալէ, թուրքօ-Պարսկական սահմանագլուխը գտնուելու համար։

Վերջին տեղեկութիւնները կեմացնեն թէ՝ Պարսկական զօրքերը սահմանագլխոյն վրայ 500 անձէ կ'բաղկանան. գրաւած են Շէյխ Իպատուլլահի կալուածոց վերաբերեալ երեք գիւղերը, իրենց գործն եղած է ցարդ Ալի-Ճաղէի մարդիկը (Էլլյէթ) ձերբակալել զրկել ներս, Պարսկաստան։ Իսկ անդիէն լուր մը կ'պատի Ժողովրդեան մէջ թէ՝ Շէյխ Իպատուլլահի ընտանիքն ճանապարհ ելած են վան պիտի գան, անապահով գտնելով իրենց վիճակը և կացութիւնը ներկայ շարժմանց առջեւը։

Ալի-Ճաղէն՝ որ վերջերս գինքն Պարսից կառավարութեան բաղդատանած էր, որոյ սովորութիւն է դաշեալ իւր կողմէն խոստումն դժուել այժմ Զանդրէժի մէջ իւր մանչ Թամէով և թոռն Հիւսէնով բանտարկուած է. կ'ասեն թէ՝ Շահն գլխատելու ալ պիտի հրաման հանէ։ Ալի-Ճաղէն երբ դէպ ի Սղերդ աքսորանայ ճանապարհէն փախչելով իկաւ Գոթուրին մօտ բնակեցաւ, և գարնանս հոնկէ երկուստէք՝ Թուրքաց և Պարսից զօրքերէն կ'հալածուէր։ Խոյին մէջ Պարսից զօրաց հրամանատարին անձնատուր եղաւ։ Առջի անգամն սիրով կընդունուի և մեծ նպաստներ կ'ստանայ Պարսից կառավարութենէն, յետոյ կ'կանչուի ի Դավրէժ և հոն ըստ հրամանի Շահին կ'բանտարկուի վերջնականապէս պատժուելու համար։

Ինչպէս բաղէշի՝ նմանապէս Հէքքեարիի կուսակալութիւնն վսեմ. կամարական պէյի հիւպատոսութեան թեմն որոշուած են. կամարական պէյի թարգման Գ. Միհրան Հիւսէան Պաշ—գալէն դարձաւ, ուր ուսուցչատակ Գ. Սիմոն Զիլինկիրեանի դատը պաշտպանելու գնացած էր հոն, որոյ կողոպտուիլը առաջուց ծանուցած եմք ձեր ընթերցողաց։ Այժմ իբրև կողոպտող ձերբակալուած և դատի ենթարկուած են նաև խոշապայ միւտիր Մահսօ աղոյի տղաները։ Տակաւին դատը կը շարունակուի։

Հէքքեարիի կուսակալ Վսեմ. Հիլմի բաշան պիտի հաստատուի ի Պաշ-Գալէ, և Պաշ-Գալէի միւթէսարրըֆութիւնը պիտի փոխադրուի ի Ճուլամերկ։ Շահպաղի գիւղը որ քաղաքէս կէս ժամ հեռի է, յուլիս 16ի գիշերը քանի մը ցորենի դէզեր և յարդի մարագներ հրդեհեցան։

Նորայր Հայկազն

ՄԱՍԻՍԻՆ ԵԱԼԱՆՃԼԸՂԸ

—

Էվվելքի կիւնքի Մասիսոյ կէօրիւլէն պիր քիշլանամէյ ճէվալ օլարագ աթիտէքի վարագա նէյր օլունուր։

. . . Միւէյիթ էֆէնտի,

Պէյողլու մէքթէսլերինին թէվկիի միւքեսֆաթ բէսմի էսնասընտա միւլէթիմիզին իլմ ու ֆիւնուն ճիւհէթինճէ նէ եօլտա իմբալ թէրագդի իսէպլիրիկինէ վէ մէարիֆին չու ասրը հաղրտա նէ տէրէճէ էհէմմիյէթի օլտուղընա տակր կէօյա Թէրճէմանը Էֆէնտիմ ամանա օլարագ վէ անընն վէքիլի մագամընտա Ֆրանսըզճա պիր նութգ խրատ խոհէնք իքէն, Թարգ. Խորհուրդ թարգիքնտան պագը իթիրազաթլա պունա միւսասատ օլունմասրընա տակր տիւնքի Մասիսին իշ սահիֆէսինտէ մաէթթէէսուֆ պիր ֆիգրա օղուտրմ։

Թէրճէմանը Էֆէնտիմ՝ մէղքիւր զիւնէթատ էսալէթէն վէ չալսէն հաղրը պուլունտրը հալատ, նա՞սը օլուր տէ պէնտէնիզ իճրաի վէքեալէթ խատիրմ. տօղրուսը չու ֆիգրա հէմ մուզայիրը ագլ ու մանթիգ վէ հէմ տէ մուճիալը իսթիղրապ վէ խթիհզա տէյլի՞ մի տիր։ Պէնտէնիզ կազէթա թարգիքնտան հիչ պիր վէքեալէթի հայիզ օլմայարագ, սրրի քէնտի չախսկէթիմ նամընա օլ նութգը խրատ իթմէք արզուի մէարիֆբէրվէրանէսինտէ պուլունտրմ։ հէմ տէ չուրասը տախի մալիւմ օլսուն քի, Մասիսին օ թիւրէհաթ պէնտինտէ եաղըտրը կիպի նութգը մէգքիւր էյլէ քաքէթլէր տօլուսը օլմայըպ, իքի ուֆաճըգ սահիֆէսէն խպարէթ իտի։

Ֆիլվագը էֆիրատը միւէթտէն պուլունտրըմա, վէ միւէթիմիզին՝ իլմ ու մէարիֆ գաղիէսինտէ միւթէմատիէն թէրագդի իթմէսինէ հրսիյաթը միւէթբէրվէրանէմ միւգթէզասընճա խահիկէր վէ արզուքէշ օլտրըմա պիհնէն,ճիզանէ պէօյէ պիր թէքլիֆտէ պուլունմուշ խէմ պիլէ, խաթա՞ մը էթմիշ օլույօրըմ. էկէր պու խաթա իսէ Ռումում էրմէնի մէքթեպլէրինտէ Ֆրանսըզճա օգուտուրմագան նէ՞ մանա, Զ. Օլ մէքթէպը միւսի պինէթինտէ պիրինին Ֆրանսըզճա խրատը նութգ իթմէսինէ միւսասատ օլունուր տա տիկէրինէ միւսասատ խոկմէքտէն նէ՞ մագսատ վէ նէ՞ մանա. Յ. Թէհիյէ իմտիկամ նութգ՝ Թարգ. Խորհուրդ ազատարընին պիրի թարգիքնտան կէօղտէն կէշիրիկով թահսին իսիկմիշ օլմաղա, էկէր նութգը մէղքիւրէն մէհանգիի միւլէթէ մուղայիր օլտուղը տէրմէյան օլունտա պիլէ, պու իթիրազ տախիքէէնդէլմեքքիւն հիւքմինտէ գալրը. Դ. Էկէր գինքթը մէղքիւրէտէ սըրքի էրմէնիճէ խրատը նութգ իթմէք լազգմ կէլիր, վէ պու տա բրօկրամն տախիլինտէ պուլունանլարա միւսասատ օլունուր իսի իսէ, նէ՞չիւն խարիճատէն պիր գաչ քիչի խրատը նութգ իտուպ, հաթթա պիրի տէ լիսանը Թիւրքի իւզրէ օգուտուշ տը. իսմի պու իթիրազը տախի հիւքմի գալմագ, Ինթէ պուրալարընը գարուտնը քիրամմըզ հաղարաթընին մուհաքէմի պիհարանինէ հէվալէ իտէրիկ։

Կէօյա Թարգ. Խորհուրդ ալէյհինտէ թէհտիտաթտա պուլունմուշ իմիշիմ։ Էկէր Մասի՞ Թէրճէմանը Էֆէնտիմ պիր միւթէպէր կազէթանընն հէյէթը թահրիրէկսինէ մէնուուպ օլան մուհարրիրլէրին կէրէք միւագաթլարը վէ կէրէք հէր նէվի թավր ու հարաքեաթը նազիքեանէլերի զայէթլի մէտէնիյէթը հաղրէ բուրնանա մուվաֆֆէգ վէ մութասրագ օլտուղընը Փարգ իտէպիլէճէք գուարթեթ մալիք օլսա իսի, ինթիմալ քի պու կիպի արաճիֆ ու մէլէֆթէրլիյաթը կազէթասընա տէրճ իթմէզ իսի։

Իսմի մէղքիւր պիշարէ Մասի՞ կազէթասընն պիր թագըմ քիզզ ու թիւրահաթ վէ պէշէոզալըզը տէրճ իթմէսինտէն մագսատ՝ կազէթասընն աչրգ գալան պիր սիւթիւնինի տախի տիկէր սիւթիւնէրի կիպի լագէգիյաթ վէ սաֆսաթալարընա տօղուրմագան իպարէթ պուլունմուշ տը։ Գ. Հէսրէրեան

Ս. ՓՐԿԻՉ ԹԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

—

. . . Խմբագիր Տէր,

Աղգային Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնն կը փութայ հրատարակել Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ յուլիս ամսոյ նուիրատու ազգայնոց անուանքը։

Ղրը.

Համեստափայլ Տիկին Սէլմա	
Յակոբսը Նորայր 100 ֆրանգ ձեռամբ Տիգրան Էֆէնտի Կիւմիւշկերտանի	475
Մեծ Մաքսի բեռնակիր եղբարք	150
Յակոբ Էֆ. Մարտիկեան	54
Խօրասան գիւղի ազգայինք	50
Բարսեղ Էֆ. Ղազարոսեան	27
Գումգապուի Տիգրանի սրճարանէ հաւաքին յունիսի	20
	776

Եօթն հարիւր եօթանասուն և 3 վեց դահեկան

Մեծ. Տէրք.

Ի Մանչեսթր բնակեալ Աբրահամ Կիւմիւշեան, 71 հօգաբրինձ, Մարտիրոս Թ. Գայսէրլեան, 1 հոլթ,

Մեծ մաքսի բեռնակիր եղբարք, 3 դաղէվի բրինձ, 9 հատ ոչխար, 16 հօխա դուլբուք իւղ, 150 հօխա հաց, 60 հօխա փիսէ, թօքգաբուցի Տ. Ներսէս քահանայ, 2 հօխա ձիթաիւղ, 8 հատ մատ,

Հայելավաճառ Համբարձում Գաբամաճեան, ձեռամբ Պատվան էֆէնտի փափաղեանի, 70 կանգուն ոսկեզօծ շրջանակ։

Հոգաբարձութիւնս սոյն նուիրատու ազգայնոց իւր խորին շնորհակալիքը յայտնելով, մեծայոյս է որ սոյա գովելի և բարի օրինակին հետևողներ կունենայ, ի մխիթարութիւն պատասպարելոց։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Հիւանդ. Հոգաբ.

Ատենադպիր Ատենապետ

Յ. Ֆեներճեան Մկ. Յաֆէեան

Կ. Պոլիս

2 Օգոստոս 1882

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ ԱՍԱՔԻՐԸ ԹԱՍՍԱՕԸՆԸՆ ՀԱՐԷՔԷԹԻ

—

Մըսրա սէվգ օլունան Սգօչիա խասսա սաքէրինին պիրինճի թապուրը յուլիսին 30ընտա Լօնտրատան հարէքէթ իթմիշ տիր։

Մէղքիւր թապուր՝ զապթկէլէրէ պէրապէր 797 նէֆէր տիր։ 100,000 գատար սէյիրճի՝ մէղքիւր թապուրըն հարէքէթինտէ հաղրը պուլունմուշլար տը։ Միրալայ Նօգա նամ զաթ՝ թապուրը մէղքիւրըն հարէքէթինտէն էվվէլ Ուինկադթրն գըշսաընտա ժէնէրալ Բօնսոնպի թարաֆընտան պիր թէղքերէ գրաաթ իտիւպ, դրալիցա հաղրէթլէրինին պիղդաթ հաղրը պուլունմայաճաղընը պէյան իթմիշ, վէ միւշարէլէյհա նամինա Սգօչիա խասսա սաքիրինին կյֆաի վաղիֆէյէ մուվաֆֆագ օլմասընը թէմէնին իյէմիշ տիր։ Պատէհու թապուրը մէղքիւր հարէքէթ իտիւպ, էմնաի բահտէ գատընլար պիր չօգ արապալարտա սաքերին հարէքէթինի թէմանա իթմիշլեր տիր։ Թապուրը մէղքիւր՝ Օրէն նամ վարօրա բաքիպ օլտուպ, օ աբրատա Բալ Պըէնրինէ նամ ինկիլիզլերին միլլի շարգիսի չապրբըմըշ տը։ Դըրմամ մուհարէպէսի զէմանընտան պէրու ինկիլթէրրատա պէօյլէ պիր զալէյան կէօրիւլմէմիշ օլտուղու կազէթալարտա բիվայէթ օլունույօր։

Ինկիլթէրրա վէլիի ահմընն զէվճէսի բրէնսէս տը Կալ տախի արապա իլէ հաղրը պուլունուպ, զապթան իլէ վէտա իյլէմիշ տիր։ Սէվսաթաբալ մուհարէպէսինտէ ինկիլիզ ասքերի օսմանտանը ժէնէրալ Գոտինկթըն վէ Լօնտրատա Ալէքսանիա սէֆարէթի ասքերի մէմուրը Պարսն Հանինքէն Հանէն վէ Ասսթրիա սէֆարէթխանէսի պահրայէ մէմուրը գոնթ Գասինի, վէ Բուսիա սէֆարէթի ասքերի մէմուրը ժէնէրալ Լանս տախի հաղրը պուլունմուշլար տը։

Վէլիի ահտ բրէնս տը Կալ վէ պիրատէրի տիւդ տը Գոնօթ վէ Ինկիլթէրրա ասքերի պաշ գոմանանը տիւդ տը Գէմպրիճ՝ վաբօրը մախսուս իլէ մուվասէլէթ իտուպ ասքերի թէչէի իյլէմիշլեր տիր։

ՄԻԼԹԷՖԷՐՐԻԴԱ

Ալէքսանիա վէ Ասսթրիա իմբէրաթօրլարընընն իշլոտ միւլգաթ իթտիքլէրինի թէլէկրաֆ խապէր վէրմիշ իսի։

Ալէքսանիա իմբէրաթօրը կկյամ հաղրէթլէրի օգօստոսը 10ընճը կիւնիւ սապահլայրը Ասսթրիա իմբէրաթօրընը զիյարէթինի գապուլ իթտիքտէն սոնրա, էօյլէ-ատն սոնրայա գատար տաիրէսինտէ գալմըշ տը։ Իքի հիւքմտարլարընն միւլգաթը պիր սաաթ սիւրմիշ տիր։ Մուսխարէն իմբէրաթօր Ֆրանսօա ժօզէֆ հաղբէթլէրի կէլիպ Ալէքսանիա իմբէրաթօրընը ալարագ քէնտի իգամէթկահրնա կէօթիւրմիշ վէ օրատա զիֆիէթ վէրիլմիշ տիր։ Էօյլէսէն սոնրա սաաթ 3տէ իմբէրաթօր կկյամ՝ իմբէրաթօր Ֆրանսօա ժօզէֆ իլէ պէրապէր տէմիր եօլ սիմասինընա կիտիւպ, օրատա իքի իմբէրաթօրլար քէմալը մուհապէթ վէ խալիսէթլէ վէտալաշմըշլար տը։

—

Բուսիանընն ճէնուպ ճիհէթինտէ վագը Գըղլար նամ մահալտէ թէրէք չայընն պէնտէրի պօղուլուպ երգըյարագ, շէհրը մէղքիւր պաղլարընը հէմման քեաֆիֆէթէն սու պամըշ, վէ պու սուրէթլէ մէմէքէթէ պիր միլեօն ըուպլի գատար զարար վէրմիշ տիր։

Պու ֆէլաքէթին՝ մէղքիւր պէնտէրին մէմուրը թարաֆընտան կէօսթէրիլէն գայսրըլըգտան նէչէթ իթտիկինի թիֆլիս կազէթալարը եաղրէօրլար։

—

Ցերասատէթտէ թարագերար սապգարնաս 1860աս թէէսիս պուլնան Թրիւմֆի Մաղազա նամ

Ֆ. ՕԵՐԹԼԻՆԻՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

—

Մէգքՙեր մագազա՝ թօքան օլարագ, քեսկէլ, վիտէլա, քեչի տէրիսի, մաքէթա, բուկանի լուսարին, Մօսգսի թիզաբը, տէվէ տերիսի, կանթ, բէվենանիզ, թիրանթա, լասթիգ վէ գուշտուրաճըրարա մախսուս տիկէր հեր նէվի էմթաա կէթիրթիկի հիպի, Զուրցէրիա վէ Ֆրանսա մալը օլարագ եազմա, շէյթանպէկի, մէնտիլ վէ զայրիհիւմ տախի ճէլպ իսէրեր, բէքէնէն ֆիյաթլա սաթմագտա օլտուղընը իլան իսէր։

Ֆ

Մէթրատան Նէ՞ղը՞ կազէթասընա պէրվէճճէ աթի եաղըմըշ տը։

«Շու սոն կիւնէրատէ պիր հայտուտ չէթէսի՝ եաբը կէճէտէն պիր սաաթ սոնդրա Սարմէդյի նամ Իսլամ գարիյէսինէ-հիրերէ, օրատա պուլունան պիր ճամիյի մուհասերէ իթմիշլեր, վէ տէրուինտէ պուլունան քէօյլու էհալինին պագը միւթէպէրանընը տաղա աշըրմըշլար, ագէյլերինին նէրէտէ պուլունտըղընը խապէր վերմէք իւզրէ մերդումանա էղկյէթ վերմիշլեր տիր։ Հայտուտլար՝ մէրամլարընա մուվաֆֆագ օլմատրդլարընը կէօրիւնճէ, էվլերի եաղմայա վերմիշլեր, վէ պուլտուդլարընը ալըպ կէօթիւրմիշլեր տիր։»

—

Քէղա մէղքիւր կազէթայա Սէլանիք ճիվարընտա պուլունան Գասթօրիա նամ մահալտէն աթիտէքի խապէրլեր վերիլմիշ տիր։

«Գասթօրիա գայմագամընն տաիրէի սէլահիյէթի սախիլինտէ օլուպ էհալիսի Իսլամ իլէ Արնավուտտան իպարէթ օլանՊօղիկրատ գարիյէսինտէ պիր թագըմ քէօյլիլեր խանէլերինէ ավտէթ իտէր իքէն, հայտուտլար՝ իւզերլերինէ հիւճում իտուպ, անլերին իքիսինի տախի գաթլ իթմիշլեր տիր։ Դրուրիյթիտէն եաբըմ սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան Բիսիաքի գարիյէսինտէ 3 թիւճճար՝ գարիյէի մէղքիւրէտէ իճրաի չէգավէթ իթմէքտէ օլան պիր հայտուտ չէթէսի թարաֆընտան թէվգիֆի օլունմուշ տը։ Հայտուտլար՝ պունլարըն պիրինվ պօղաղլայըպ, իքինճիսինի տաղա աշըրմըշլար, վէ իւչիճիսինի աէ՝ ըէֆիգինին քելլէսինի Գրուբիչթկյէ կէօթիւրմէք վէ իքինճի իչիւն տէ թախլիս ագէսի կէթիրմէք իւզրէ եօլա գոյմուշլար տը։ Պու իքի չէթէլերին տէ շիմտիկյէ գատար իսկի թօղու պուլունմամըշ տը։»

—

Պուրկազտա պիր բօսթաճընընն՝ սախթէ անսխթարլարը, տէրունինտէ 400 լիրա պուլունան բօսթա վէ թէլէկրաֆի խտարէսի գացսընը աչար իքէն թէվգիֆի օլունտաղընը փիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղմըշ իտիք։ Ալտրղըմըզ թաֆսիլաթա կէօրէ, մէրգումբօսթաճընընն հէմթէօհմէթլերինտէն պուլունան իքի Գուկար պաղդալ տախի ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ տը, վէ հաթթա մէրգուման Պուլկարարը տիւքքանլարը թահարրի օլունտրգտա, պագը էշեսի մնաղտուպ վէ էզճիւմէ պիր մուգատտէս գատէհ (սկիհ) պուլունմուշ տը։ Էլհասրլ բօլիս՝ մէրգումբ Պուլկարընն պիր իւչիւնճիւ բէֆիգինի պուլմուշ օլուպ, մէրգումբ Պուլկազ կէօմրիւք մէմուրիյինինտէն իմիշ։

—

Պանտրբրմանան նէ՞ղը՞սա եաղրտրգընա կէօրէ, շէհրը մէղքիւրէն եարբամ սաաթ էօթէտ Դայաճրդ նամ գարիյէտ իսլամն պիրի վալիտէսինի վէ երինէ Պանտրբրմա գաղասընտա Դրբմրդը Գասապա նամ գարիյէտ պիր էվլատ պապասընը էօլտիւրմիշ տիր։

—

Օգոստոսն 3ինտէ Բուսիա Զաբընն եէվմը վէլատէթինէ միւսաաբի կիւն օլմագ մինասէթիյլէ իսքէնտէրիյէ էօնիւնտէ պուլունան զըրհլըբար պէրմիթատ թօբլար ամմիշ օլտուգլարընտան, մէղքիւր թօբլարն սէսի՝ շէհրը մէղքիւրտէ օ տէրէճէ խէվֆի ու հէյէճան հուսուլլէ կէթիրմիշ տիր քի, պիլճիւմէ էվրօբալըբար լիմանա տօղրու գաչմըշլար. վէ մէրգուման մուախխարէն կիւճ-լէ միւթմէին օլմըշլար տը։

—

Բումէլիի Շարգի վիլայէթինտէ Հասքէյ գաղասընտա վագը Ուղունճա օվա նամ մահալտէ պիր Մուսլիմանն կիւլխիճ նամինտա վէ 30 եաշընտա պուլունան զէվճէսի՝ ախիրէն իւչի օղլան վէ պիրի գըղ օլարագ տէօրթ էվլատ տօղուրուպ, քէնտիսի տէ պունուն իւզերինէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Զօճուղլար տախի՝ վալիտէլերինին էօլտիւյինտէն պիր գաչ կիւն սոնրա վէֆաթ իթմիշլեր տիր։

—

Օտէսատան Իսքէնտէրիյէյէ պրղը, գոյուն վէ օտուն նագլ իթմէք իւզրէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին Լյո գումբանիասընտան իքի վաբօր քիրալատրղընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղմըշ իտիք։

Պու պապտէ ալտրղըմիզ սոն մալիւմաթա կէօրէ, մէղքիւր վաբօրլարն քէօմիւրիւ մէճճանէն թէտարիք օլունաճագ վէ հէր պիրինէ մահկիյէ 250 լիրա իթա օլունաճագ տը։

—

Բամէյտէն օգոստոս 10 թարիխկյլէ Թուրչա աթիտէքի թէլէկրաֆ եաղըմըշ տը։

«Ցիւն էյլէնտէն սոնդրա պուրպա պիր Զերքեզ կէթիրիպ, մէրգում Արապինին օրտուրընտան կէչմիշ օլմաղա տէյօր քի էվվէլքի ճումա իրթէսի կիւնքի մուհարէպէտէ պիր միրալայ, պիր երեզ պաշը, պիր չավուշ վէ 76 նէֆէր գաթլ օլունմուշ, վէ պիր չօգ քիչի տէ եարալանմըշ տը. փագաթ մէրգում Զէրքեզ պունարրն մղտարը գաչա պալիղ օլտուղընը սէյլէմէյօր։ Բէզալիք պու Զէրքեզին՝ տիւշմանընն (Արապինին) գումվէի մէվճուտէսի հագգընտա մալիւմաթը մէվսուգէյի վար իսէ, շիմտիլիք անճագ շու գատար թաֆսիլաթ ալապիլտիմ քի, Մահմատիէ գանալը պէյունտա Գաֆրատաուր իլէ Արապինին իլէրու գարագելարը պէյնինտէ 25 թապուր ասքէր պուլունարգը կիպի, պու ասքէր իլէ 11 պաթարեատա տաղթօքլարը պուլունմագտա տը։

—